

POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268 (Žin., 2012, Nr.71-632) „Dėl pritarimo rekomendacijoms dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“.

2. Aprašas skirtas Klaipėdos technologijų mokymo centrui (toliau – Centru).

3. Aprašu siekiama padėti Centro darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti Centro bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

4. Aprašas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo mokykloje sąlygas.

5. Apraše vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais: pirotechnikos priemonės, psichiką veikiančios priemonės (rūkalai, alkoholis, narkotinės medžiagos), šaltieji ir šaunamieji ginklai, lazeriniai prožektoriai, dujų balionėliai, aerozoliniai purškikliai ir kiti daiktai, nenaudojami mokymo procese.

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – Mokyklos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Mokyklos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Mokyklos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

II. POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

6. Centro darbuotojas, esant Apraše nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti Centro bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

- 6.1. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;
- 6.2. iškviešti Centro vadovą ar jo įgaliotą atstovą;
- 6.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;
- 6.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

7. Taikant Apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias, aplinkybes.

8. Poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai Centras yra išnaudojęs visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes (pavyzdžiui, vesti individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba bent vienu iš jų ir kitos priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, **išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui.** Kitais atvejais į mokinio padarytus Centro darbo tvarkos ir mokinio elgesio taisyklių bei mokymo/profesinio mokymo sutarties nuostatų pažeidimus reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

9. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti nedelsiant informuojamas Centro vadovas ar jo įgaliotas asmuo, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, taip pat, esant būtinybei, savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga.

10. Mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir Centro darbuotojo veiksmus mokinio atžvilgiu privalu fiksuoti raštu „Poveikio priemonių taikymo“ žurnale, esančiame mokytojų kambaryje.

11. Centro darbuotojas, įtaręs, kad mokinys Centre ar jo teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, turi vadovautis Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas nustatymo organizavimo aprašu ir laikytis jame nurodytų veiksmų sekos.

III. UGDYMO SI VIETOS PAKEITIMAS

12. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu.

13. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas kito Centro vadovo paskirto darbuotojo arba mokiniui teikiama reikiama švietimo pagalba.

14. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip ši sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama Centro vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu, atsižvelgus į Centro vadovo paskirto darbuotojo (prižiūrėjusio mokinį pakeitus jo ugdymosi vietą) arba švietimo pagalbos specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

IV. CENTRO VADOVO AR JO ĮGALIOTO ASMENS IŠKVIETIMAS

15. Centro darbuotojas gali išsikviesti Centro vadovą ar jo įgaliotą asmenį, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

16. Centro vadovas ar jo įgaliotas asmuo tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui(-iams).

V. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

17. Jeigu Centro darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, Centro darbuotojas nedelsdamas apie tai informuoja Centro vadovą arba jo įgaliotą asmenį.

18. Centro darbuotojas ir (ar) Centro vadovas arba jo įgaliotas asmuo turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

19. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du Centro darbuotojai, vienas iš jų – Centro vadovas arba jo įgaliotas asmuo.

Paaikškęjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

20. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į Centrą. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

21. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas Centro vadovo paskirto Centro darbuotojo.

VI. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

22. Centro darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

22.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

22.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Centro darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

22.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pašalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

22.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Centro darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

22.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

22.6. atskirti mokinį, griauančią bendrą klasės tvarką ar Centro renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje Centro patalpoje, prižiūrimas Centro vadovo paskirto darbuotojo, arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Centro renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas Centro vadovo paskirto darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

23. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina išsokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

24. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose: mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus; mokinį vedant už rankos; guodžiant mokinį; pasveikinant mokinį; padedant neįgaliam mokiniui; mokant mokinį groti instrumentu, šokti; rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus; rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones; teikiant pirmąją pagalbą.

25. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie naudojami kaip bausmė, norint pademonstruoti savo viršenybę, siekiant sukelti vaikui skausmą, naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

26. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

27. Centro darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams sąlygos numatytos Centro darbo tvarkos ir mokinio elgesio taisyklėse bei mokymo/profesinio mokymo sutartyje.

29. Su Aprašu supažindinami mokiniai ir jų tėvai (globėjai, rūpintojai).

30. Centro vadovas skiria:

30.1. Centro darbuotojus, prižiūrinčius mokinius 13, 21, 22.6 punktuose numatytais atvejais;

30.2. įgaliotą asmenį, pagal kompetenciją dalyvaujantį taikant poveikio priemones.

31. Visus skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo privalu nuodugniai ir operatyviai išnagrinėti teisės aktų ir Centro veiklą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.
